

NAMAZIN TAM OLMASI İÇİN İÇSEL VE DIŞSAL ŞARTLAR

Bismillahirrahmanirrahim.

el-Hamdü lillahi Rabbi'l-âlemîne hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Ve's-salâtü ve's-selâmu alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'dü:

Fe'lemû eyyühe'l-ihvân fe-inne efdale'l-hadîsi kitâbullâh ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesetin bid'atün ve külle bid'atin dalâletün ve külle dalâletin ve sâhibihâ fi'n-nâr. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-Nebiyi sallallahu aleyhi ve sellem ennehû kâl:

*مِنْ تَمَامِ صَلَاةٍ أَحَدِكُمْ إِذَا لَمْ يَكُنْ نَعْلَاهُ فِي رِجْلَيْهِ،
أَنْ يَضَعَهُمَا بَيْنَ يَدَيْهِ.*

Min tamâmi salâti ehadiküm izâ lem yekün na'lâhu fî ricleyhi en yeda'ahâ beyne yedeyhi.

Ebû Hüreyre *radıyallahu anh'* ten [rivayet edilen] birinci hadîs-i şerîfle bugünkü hadis müzakeremize, sohbetimize, vaazıma başlıyoruz.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz bu hadîs-i şerîflerinde buyuruyorlar ki:

“Sizden birinizin namazının tamamı sayılabilecek, namazınızın tam olmasını sağlayacak şeylerden birisi de eğer ayakkabıları ayakta değilse onu gözünün önüne koymuş olmasıdır.”

Şimdi burada açıklanması gereken bazı noktalar var.

Biliyorsunuz, Allahu Teâlâ hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de, *sallu's-salâte*, yani “namazı kılınız” demiyor, *ekîmu's-salâte*, “Namazı dosdoğru kılınız, düzeltiniz, doğrultunuz” buyuruyor.

Demek ki namazın sadece kılınması değil de güzel olması, tastamam olması, eksiksiz olması lazım. Çünkü namaz çok önemli bir ibadettir. Birçok insan bunun kadrini, kıymetini, ehemmiyetini, güzelliğini, derinliğini

anlamayabilir. Fakat mü'minin miracıdır. Yani mü'minin Allah'ın huzuruna çıktığı, divanına el pençe durduğu zamandır. Allah ile konuştuğu, Allah'a hitap ettiği, dua ettiği zamandır. Mahiyeti itibariyle çok muhteşem bir ibadettir. Yani insan bunun tam mânasıyla, şuuruna vararak namazı kıldığı zaman gözyaşlarını tutamaz ve ürperir. Çünkü olağanüstü bir iş yapıyoruz. Âlemlerin Rabbi olan Allahu Teâlâ hazretlerinin huzuruna çıkıyoruz. Çok yüksek, en yüksek makama çıkıyoruz. Ve o bizi işitiyor, görüyor. Önümüzden perdeler kalkıyor, cennete kadar yollar açılıyor. İki tarafa hûri kızları diziliyor. Bunlar hep hadîs-i şerîflerden alınma şeylerdir, yani benim kendi kendime edebiyat olsun diye söylediğim sözler değildir, hadîs-i şerîflerde böyle bildiriliyor. Allahu Teâlâ hazretlerine hitap etmeye başlıyoruz, dua etmeye başlıyoruz. Allahu Teâlâ hazretleri bizi dinliyor ve duamızı eğer güzel namaz kılarsak kabul edecek.

Onun için bu namazın tastamam kılınması, dosdoğru kılınması, güzel kılınması lazım.

a. Namazın Dosdoğru Kılınması Nasıl Olur?

Şimdi namazın tastamam, dosdoğru, mükemmel, güzel olmasının Şartları nedir?

Bunun çok önceden başlayan Şartları var. Bir kere namaz abdest alıŐtan itibaren baŐlıyor. Yani abdest alış güzel olmadığı zaman namaz feyizsiz olur, güzel olmaz. Veyahut sıkışık olduğu zaman insan, “Şu namazı kılayım da ondan sonra yüznumaraya giderim.” dediği zaman mekruh bir iş yapmış olur. Yani namazın tadı tuzu kaçar. Çünkü akılı başka bir yere takılır. Doğru olmaz. Demek ki abdest almaktan baŐlıyor. Onun için bir caminin Őadırvanına yazılmıŐ, ben görünce çok beğendim: “Birçok kimse namazın buradan baŐladığını, startının buradan olduğunun farkında değil.” diyor. Çok güzel. Yani gerçekten namaz abdesti güzel almaktan başlar. Abdest güzel alınmazsa, âzâlar güzel yıkanmazsa, bazı yerleri eksik kalırsa namaz feyizsiz, tatsız, eksik olur. Oradan baŐlıyor.

Sonra cemaatle namaz kılındığı zaman Efendimiz buyurdu ki;

“Safları muntazam yapınız, çünkü safın dümdüz olması namazın tamamındandır.” dedi.

Yani saflar eğri büğrü olunca da namaz tamam olmamış oluyor. Müslümanlar birbirleriyle çok muhabbetli olmalı ve çok muntazam olmalı. Hatta Allah’ın huzurunda namaz kılarlarken duruşları bile cetvelle, iple düzenlenmiş gibi dümdüz olmalı. Onun için Peygamber Efendimiz namaza durmadan önce safa baktı, hatta bazı insanların yanına giderdi, “Sen geride kalmışsın biraz, öne gel.” diye çekerdi. Bazı insanlara, “Sen biraz öne çıkmışsın, biraz geriye git de aynı hizaya gel.” diye söylerdi.

Demek ki abdest alış önemli, namaza dururken takınılan durumun muntazam olması, intizamlı, düzenli olması önemli. Ondan sonra bu hadîs-i şerîfte söylenen bir husus:

“Eğer kişinin ayakkabıları ayağında değilse hiç olmazsa önünde olsun.” diyor.

Tabi biliyorsunuz, Arabistan’ın durumu bizimki gibi değildi. Arabistan Peygamber Efendimizin yaşadığı mıntıka, kurak, kuru, kumluk bir yer. Sonra mescidin içi böyle halı-

larla döşeli değildi. Üstü hurma dallarıyla örtülüydü. Hurma direklerinin üstüne dallar konulmuş gölge olsun diye, altı kumdu. Kumların üstüne secde ediyorlardı. Belki bir iki yere hurmadan yapılmış hasır filan koymuşlardır. Yani terlediğimiz zaman kumlar yapışmasın diye belki bazı yerlerinde hasır vardır ama böyle bizim camilerimiz gibi değildi yani. Çok mütevazi idi. Kumdu.

Eğer bir insanın ayağına giydiği terliği temizse [onunla namaz kılınabilir.]

Tabi biz şimdi [düşünürsek] yani bir ayakkabı neden kirlenir?

Pisliğe filan bastığın zaman kirlenir. Tabi öyle bir pisliğe basma durumu yoksa kumda yürüdüğü zaman tozlanması ayakkabıyı kirliletmez. O mühim bir şey değil. Kum temizdir çünkü. Kumun üstünde namaz kılınabilir. Hatta kumla su olmadığı zaman teyemmüm abdesti alınır.

Şimdi demek ki ayakkabıları temizse ayakkabısıyla namaz kılıyorlardı ki, Efendimiz diyor ki eğer ayakkabısını çıkartmamışsa, ayağında değilse ayakkabısı. Bir de ayakkabıların tabi çeşitleri vardı. Çok hafif, üstünde

bir bağcığı olan, kolayca çıkabilen çeşidi olduğu gibi çok zorluklarla giyilip bağlana bağlana dizine kadar gelen belki tipler vardı, eşitleri vardı. Çıkartmak zor olabilirdi. Ayağı temizse o zaman ayakkabısını çıkartmadan namaz kılabilirdi.

Nitekim ben şahsen kendim askerde baktım, bütün namazlar kılınabiliyor, sadece ikinci namazı biraz tehlikeye giriyor. Çünkü eğitim alına çıkıyorsunuz, eğitim görürken ikinci oluyor. Eğitim alanından kışlaya dönüp silahları teslim edinceye kadar da akşam oluyor. İkinci namazı eğer bu arada kılınmazsa vaktinde kılınmamış, kazaya kalmış olabiliyor. Bunu gördüğümüz için biz, oğlenden abdestimizi alırdık, arkadaşlara da söylerdim alırlardı. Oğlen yemek için zaten yemekhaneye gelinmiş oluyor. Abdestimizi alırdık, abdestli olarak eğitim alanına giderdik. İkinci vakti girdiği zaman eğitim arasındaki molada komutan düdüğü alıyor, on dakika serbest. Herkes o zaman dağılıyor, kimisi yatıyor, kimisi oturuyor filan. Kimisi sigara içiyor. Biz sigarayı sıhhate zararlı diye tasvip etmiyoruz ama, kimisi sigara içiyor filan. Biz de o zaman vakit serbest diye namaza duruyorduk.

Ama askerî postallar, bir sürü ipi vardı. O askerî postalı çıkartmak dizine kadar, ondan sonra tekrar giymek bir merasim, uzun bir iş. Ayakkabılarımızı yıkardık. Tertemiz tutardık, yani pis şeye basmamaya dikkat ederdik. Çok güzel tertemiz yıkardık. Eğitim alanında abdestliyiz. Ayakkabımız ayağımızda Allahuekber, namaza dururduk, uzun bir saf olurduk. Ben imam olurdum, arkadaşlar da arkada cemaat olurlardı. Hatta bazı arkadaşlar bu durumdan korkarlardı; “Ya ağabey, başına bir hal gelecek, bırak bu işi.” filan derlerdi. Ben de derdim ki; “İsteyen sigara içiyor, isteyen yatıyor, isteyen birbirleriyle şakalaşiyor. El ense çekiyorlar, güreşiyorlar vesaire. İtişip kakışıyorlar yani. Herkes her şeyi yapmakta serbest de ben niye namaz kılmakta yasaklı olayım, niye çekineyim?” diyordum. Zaten bir ikindi namazı dört dakikada kılınıyor. Sünneti şey yapmazsan dört dakikada kılınıyor. On dakika oluyor mola. Yani pabucumuzla namaz kılıyorduk biz de. Postalımızla namaz kıldığımız oluyordu.

Bunun şartı nedir?

Postalın altının üstünün temiz olması. Ona dikkat ediyorduk. Yani herkes her ayakkabıyla namaz kılamaz. Yüznumaraya gir, çık, pisliklere bas; onunla namaz kılınmaz. Ama temiz ayakkabı çıkartılmadan kılınabilir.

b. "Eğer Pabuçları Ayağında Değilse Önünde Olsun Önünde Olması Namazın Tamamındandır." Hadis-i Şerifindeki Hikmet

Şimdi burada da Efendimiz diyor ki:

İzâ lem yekün na'lâhu fî ricleyhi en yeda'ahâ beyne yedeyhi. "Eğer pabuçları ayağında değilse önünde olsun. Önünde olması namazın tamamındandır."

Peki, pabucun insanın önünde olması neyi sağlıyor?

Acaba pabucumu birisi aldı gitti mi diye bir düşünce olmuyor. Pabuç emniyette oluyor, gözünün önünde oluyor. Pabuca zihni takılmıyor. Halbuki ayakkabı camiye girdiği yerde tepse, kenara çıkarsa; "Acaba pabucumu birisi aldı mı?" diye korkar, aklına gelir. "Pabucum ne oldu acaba? Üstüne bastılar mı acaba? Birisi giydi mi? Benim terliğimi giydi de abdest almaya gitti mi? Niye benim terli-

ğimi giyiyor?” filan... Aklına birçok şeyler gelebilir, oluyor da. Önünde olacak.

Bu niçin?

Namaz kılarken insanın zihnini meşgul eden bir başka önemsiz konu kalmamalı kafasında. Her şey bitmeli, tertemiz olmalı zihni, ibadetini güzel yapmalı.

Namazın tamamından birisi de pabucunun önünde olmasıymış.

Tabi buradaki camiler, Türkiye’deki camiler, Hicaz’da umreye, hacca gittiğimizde oradaki durumlarda bu hakikaten önemli oluyor. İnsanın ayakkabısı karışabiliyor, alınabiliyor, çalınabiliyor, bulunamayabiliyor. Aklı orada kalabiliyor. Onun için güzel bir torba yapıp, yanında güzel bir torba bulundurup, içine ayakkabıyı koyup şöyle gözünün önündeki bir yere bırakması uygun olur. Aklı dağılmasın, Allah’ın huzurundayken ayakkabıyı düşünmesin diye.

Bu hususla ilgili bir başka latife de nakledeyim. İmâm Âzam Efendimize sormuşlar:

“İnsanın akşamleyin eve geldiği zaman karnı aç, namaz da kılacak. Önce yemek mi yesin, namazı mı kılsın?”

Rivayete göre demiş ki:

“İnsanın bütün yemeğinin namaz olması, bütün namazının yemek olmasından daha iyidir.”

Yani ne demek istiyor?

Önce yemeği yiyin demek istiyor.

Bütün yemeğinin namaz olması, bütün namazının yemek olmasından iyidir ne demek?

Yemeğe başladığı zaman insan; “Aman namazım kaçmasın, çabucak yiyeyim de vaktinde şu namazı kılayım.” diye namazı düşünür. Bütün yemeği namaz olur. Namazı düşündükçe sevap kazanır. Ama namaza durduğu zaman, “Ya yemek de yemedim, acaba hanım ne yemek yaptı? Kebap mı yaptı? Acaba pilav yağlı mı yağsız mı? Bilmem tatlı var mı arkasından?” bilmem ne...

Bu sefer bütün namazı ne oldu?

Yemek oldu, yani aklı yemekte kaldı.

Onun için önce yemeği yesin, sonra namazı kılsın.

Bir adamın uykusu var. Yatsı namazını mı kılsın, uykusunu mu uyusun?

Eğer kalkmama tehlikesi yoksa, hani bir yattı mı bu adam bir daha oof, ne zaman zor kalkar. Ayaklarından sürükleyerek kaldırırısın ancak. Öyle değilse uykusunu alsın, ondan sonra kalksın rahat rahat kılsın. Yani uykulu uykulu ne yaptığını bilmeden namaz kılacak yerde biraz dinlensin, ondan sonra rahat rahat namazını kılsın. Veyahut tesbihini çekecek. Şu tesbihimi çekeyim de bir an önce yatayım filan derken, uykulu uykulu ne dediğini bilmeden tesbih çekeceğine yatsın uyuşun. Dinlendiği, rahat olduğu, rahatladığı bir zamanda kalksın tesbihini çeksın. Yani birçok şeyde bu karşımıza geliyor.

Yaptığımız işi kendimizi tam vererek, güzel bir şekilde yapmalıyız. Ordinaryus Profesör Ali Fuat Başgil'in, *Gençlerle Başbaşa* diye çok güzel bir kitabı var. Yani gençlerle diyor ama hepimiz okuyabiliriz. Çok faydalı, çok güzel bir kitap. Orada diyor ki:

“Bir zamanda sadece bir tek iş yap. Bir yerde, bir zamanda bir tek iş yap. Yani birkaç işi birden yapayım derken insanın zihni dağılır.” Sonra diyor ki;

“Aklında bir iş varken işe girişme.”

Çünkü aklın o işe takılmış olur, öteki işi de dalgın yaparsın. O işi bitir.

Ne yapacaktım?

Şunu şuraya koyacaktım.

Al koy be adam. Koy, ondan sonra gel işini yap. Yani senin aklında kıpır kıpır kıpırdayan bir fikir kalmasın. Kafanı kurcalayan bir fikir kalmasın. Yap onu, bitsin; ondan sonra öteki işe geç. Yani zihin, insanın akli bir tek şeyle meşgul olsun diye tavsiye ediyor. Böyle olursa insanın hafızası da kuvvetli olur.

“Hocam ben bir şeyleri hatırlayamıyorum, unutuyorum.”

Kafanda binbir tane iş olduğu zaman unutursun, iyi hatırlayamazsın. Ama tam verirsen hatırlarsın. Diyorlar ki,

“Dalgın profesör şemsiyesini bıraktığı zaman unuttur.”

Daha nereye bıraktığını bilmiyor ki sonradan nereye bıraktığını hatırlasın. İçeri girdi adam, aklı derste bilmem nerde filan. Bir yere şemsiyesini bıraktı, bir tarafa paltosun astı filan. Farkında değil şemsiyesini nereye bıraktığının. Ondan sonra da;

“A ben şemsiyemi nereye bırakmıştım?”

Koyduğu zaman şemsiyeyi nereye koyduğunu bilmeyen insan, alacağı zaman şemsiyesini nereye koyduğunu elbet hatırlamaz. Çünkü zihninde hiç yer yapmamış. Zihni başka şeyle meşgul. Yani zihnimizin namaz kılarken Allah'ın huzurunda olduğumuzla meşgul olması lazım ve söylediğimiz sözlerle ilgilenmesi lazım. Namaza kendimizi tam vermemiz lazım. Böyle olursa tamam olur. “Acaba pabuç arkada kaldı mı? Yerinde duruyor mu? Yerinde yeller mi esiyor? Birisi ayağına geçirdi de kaçtı gitti mi?” filan derse o zaman tabii namaz yarım oluyor, tamam olmuyor.

Onun için bu hadîs-i şerîfte Efendimiz buyurmuş ki;

“Sizden birinizin namazının tamamı, eğer pabuçları ayağında değilse hiç olmazsa önünde olmasıdır.”

Ki önünde olunca artık onunla ilgilen-
messin. Tamam, namazın [pabucun] önünde.

Bazen insanın önündeyken de alıyorlar. Ben Kâbe'de tavaf ediyorum. Gözümle gördüm, adamın birisi namaz kılmak için orada durmuş. Biz nafîle tavaf yapıyoruz, o namaz kılıyor. Nafîle namaz kılıyor, yani topluca yapılan bir durumda değiliz. Ben namaz kılar-ken bu taraftan böyle dönerek görüyorum. Adamın önünde pabucu var, yelpazesi var. Hurma dallarından yapılmış şöyle yelpaze var. Onu da koymuş oraya. Karşıdan da bir adam geliyor, bu tarafa doğru gidiyor. Biz tavaf yerinde böyle dönerken görüyorum. Eğildi adam, pabucun yanındaki yelpazeyi aldı, yellene yellene bu tarafa gitmeye başladı. Elinde yelpaze, yelpaze yelpazelenir.

Böyle gitmeye başladı. Adam da namazını bozdu, *es-Selâmü aleyküm ve rahmetullah, es-Selâmü aleyküm ve rahmetullah*. Kovaladı o adamı yakaladı, elinden yelpazeyi aldı tekrar geri döndü. Bu adamın yaptığı günah. Yani birisinin yelpazesini alması günah. Bak namazı da bozdurdu. Yani önündey-

ken bile bazen şey yapıyorlar. Böyle olaylar oluyor.

Özeti, namaz çok mühim bir ibadettir. Namazı çok ciddi yapmalıyız, çok özene bezene yapmalıyız.

“Reisicumhura bir tebrik yaz.” desem ne yaparsınız?

Kağıdını düşünürsünüz, yazınızı düşünürsünüz, mürekkebinizi düşünürsünüz, zarfınızı düşünürsünüz. En pahalısından alırsınız, çok özene bezene yazarsınız. Hatta birkaç tane-sini belki çöpe atarsınız. “Bu iyi olmadı, elim titredi, hay Allah şu harfi yanlış yazdım...” cart curt buruşturursunuz. Hatta yeni bir kağıda yazarsınız.

Neden?

Reisicumhura önem veriyorsunuz da ona yazdığınız tebriki de mektubu da önemsedığınız için dikkat ediyorsunuz.

Delikanlı nişanlısına gidiyor neya kız istemeye gidiyorlar.

Ne yapacak?

Taranır donanır, aynaya bakar vesaire filan, önem veriyor. Bu böyle olur.

Biz de namazı kılarken o halde Allah'ın huzuruna çıkıyoruz diye önem vermeliyiz. Önemli bir iş olduğunu bilmeliyiz.

Evliyaulahtan birisi, sanıyorum Peygamber Efendimizin evladından Câfer-i Sâdık Efendimiz olabilir veyahut Hasan-ı Basrî Efendimiz olabilir.

Allah şefaathlerine erdiresin.

Namaz vakti geldiği zaman sapsarı sararırmış. Korkarmış, sapsarı sararırmış.

“Ne oldun?” derlermiş.

Veyahut Hz. Hüseyin Efendimiz. Birisi yani, onlardan birisi. Dermiş ki:

“Allah'ın huzuruna çıkacağım biraz sonra.”

Heyecanlanıyor yani. Allahuekber dediği zaman Allah'ın huzuruna çıkacağım diye sapsarı kesilirmiş.

Halbuki biz öyle yapmıyoruz. Hatta namazda birbirlerini dirsekleyenler, hatta çocuklardan namaz içinde oynayanlar. Bu tabi

çocuğa namazın ne kadar önemli olduğu anlatılmadığı için çocuklar namazda birbirleriyle itişip kakışıyor mesela.

Bizde namazın içinde bir insan çok iş yaparsa, amel-i kesîr yani çok işlem yaptığı zaman namazı bozular. Şimdi Suudlulara gidiyoruz, namaz kılışlarına bakıyoruz. Allahuekber diyor, namaza duruyor, gözlüğünü çıkartıyor, mendilini çıkartıyor, gözlüğünü siliyor. Hoh-luyor, bir daha siliyor. Ondan sonra alıyor cebine koyuyor. Mendilini cebine koyuyor.

Kardeşim sen namazda mısın?

Ne biçim namaz?

Yani çok iş yapıyor. Halbuki amel-i kesîr yani çok iş bizim mezhebimize göre namazı bozar, onlar aldılmıyorlar. Yani orada bir bizim mezhebimizin haklı olduğu çıkıyor ortaya. Çünkü Allah'ın huzurunda böyle şeyler olmaz. Daha ciddi olması lazım.

c. Cehennemden Kurtulmak ve Cennete Girmek Allah'ın Nimetlerinin Tamamına Ermehtir

مِنْ تَمَامِ النِّعْمَةِ دُخُولُ الْجَنَّةِ، وَالْفَوْزُ مِنَ النَّارِ.

Min tamâmi'n-ni'meti duhûlü'l-cenneti ve'l-fevzü mine'n-nâr.

Tirmizî'nin -Tirmizî meşhur bir hadis alimidir- Muaz b. Cebel *radıyallahu anh'*ten rivayet edip hasen dediği bir hadîs-i şerîf.

“Nimetin tamamındandır, cennete girmek ve cehennemden kurtulmak.”

Şimdi biliyorsunuz, Allah'ın üzerimizde sonsuz nimetleri var. Mesela şu anda sıhhatli olmamız çok büyük bir nimet. Ağrımız olsa, inlesek yüzümüz buruşur, rahat oturamayız. Midemiz bozuk olsa, başımız ağrırsa kaşımız kırışır, alnımız kırışır.

“Ne var ya?”

“Sorma, bugün çok başım çatlayacak gibi ağrıyor.” bilmem ne filan.

Dişimiz ağrırsa, üfff anam, ayy zonk zonk zonk zonk, dişim çok fena zonkluyor deriz. Küçücük bir şey insanın feleğini şaşırttırır yani. Sıhhat bir nimet, görmek bir nimet, işitmek bir nimet, huzurlu olmak bir nimet, karnı tok olmak bir nimet. Evi barkı olmak nimet, işi gücü olmak nimet, çoluk çocuğu olmak nimet, arkadaşları olması nimet. Böyle

bir muhabbetli yerde oturmak nimet. Müslüman olmak nimetlerin en büyüğü. Nimetler çok. Sayılamayacak kadar çok.

Bunu saymaktansa güzelce anlatmak için *Gülistan* adlı eseri yazmış olan Şeyh Sâdî, çok güzeldir eserleri, diyor ki;

“İnsan nefes aldığı zaman insanın her aldığı nefes insanı bir nefes daha yaşatır.”

Nefes almak insanın yaşamasına sebep oluyor.

Ağzını burnunu kapattıkları, boğazını sık-tıkları zaman nefes alamayınca insan ölmüyor mu? Veya herhangi bir hayvan boynuna yuları dolandı, kuzunun ipi boynuna dolandı, sıkıştığı zaman ölmüyor mu nefes alamayınca?

Ölüyor.

Her nefes içe alındığı zaman insanın hayatını bir nefes daha ileri götürüyor.

Hayatı bir nefes daha götürüyor.

Tamam içeri girdi, madem faydalı bir şey kalsın içerde.

Olmaz. İçerde durduğu zaman da patlayacak gibi oluyor insanın.

Nefes al bakayım.

Aldım.

Kapat ağzını burnunu.

Kapattım.

Hadi bakalım öyle dur.

Yarım dakika durur, 45 saniye durur, bir dakika durur. Babayığitse biraz daha fazla durur. Ondan sonra nefes nefese kalır, sık sık nefes almaya başlar.

Ne oldun?

İşte nefesi çok tuttum da içimde, patlayacak gibi oldum da ondan böyle yaptım diyoruz.

Demek ki nefesin alınması hayatı bir nefes uzatıyor, bir an uzatıyor, verilmesi de insanın içini ferahlatıyor. Zaten tıp kitaplarından öğrendiğimiz de içeriye hava aldığımız zaman oksijen alıyoruz. Ciğerlerde oksijen vücuda geçiyor. Karbondioksit oradan hemoglobinlerden, kandan alınıyor, ondan sonra çıkan hava karbondioksitli hava oluyor. Yani oksijenli havayı alıyoruz, karbondioksitli hava veriyoruz. Yani oksijen içeriye gidiyor, insa-

nın yaşamına sebep olacak malzemeyi almış oluyoruz, insanın zehirlenmesine sebep olacak malzemeyi dışarı atmış oluyoruz.

Karbondioksit insanı ne yapar?

Yani karbondioksit gazının içine girsek ne oluruz?

Ölürüz. Yani orada devamlı kalsak ölürüz.

Demek ki insan nefes aldığı zaman bir an hayatı uzuyor, nefes verdiği zaman da içi rahatlıyor. O halde bir nefes alışverişte, bir nefeste iki nimet var diyor. Her nimete de şükretmek lazım. O zaman her nefeste işin gücün yoksa, “Çok şükür yâ Rabbi, çok şükür yâ Rabbi...” Yani nimetlerin şükrünü yapamayız. Bir nefeste bile iki nimet var. Diyor ki:

Aslında iki nimet yok, yani çok nimet var, sayısız nimet var. Çünkü vücudumuz bir konfederasyon gibi. Vücudumuz bir âlem: Kalbimiz, ciğerimiz, gözümüz, kulağımız, beynimiz, böbreğimiz, damarlarımız, kaslarımız, kemiklerimiz... Her birisi hücrelerden meydana geliyor. Her hücre ayrı bir canlı. Bu hücre yaşıyor, çalışıyor, ölüyor. Kanımızın

içinde akyuvarlar alyuvarlar var. Bunlar ayrı varlıklar. Hücre, canlı. Mikroskobun altında incelediğin zaman canlı başka şeyler.

Bu ben miyim ya?

Yok, ben değilim. Ama benim içimde bir şey, yani benim içimde bir sürü başka canlılar var. Ben bu canlılardan meydana gelmiş bir âlemim ben. E bu canlıların her birisi muntazam, sıhhatli olduğu zaman ben sağlıklı sıhhatli oluyorum. Bir yeri bozulduğu zaman arızalı oluyorum: Kalbi rahatsız, midesi rahatsız, beyni rahatsız, gözü rahatsız, kulağı rahatsız, parmağı sızlıyor vesaire filan diyoruz.

Demek ki aslında vücudumuzda ne kadar hücre varsa, o hücreler ne kadar iyiliğe sahip oluyorsa bir anda o kadar nimete sahibiz biz. Onlar iyi olmasa, kötü olsa vaziyet o kadar kötü olacak, yani tepetaklak gideceğiz. Otomobil de öyle. Yani otomobil dış görünüş itibariyle tek bir varlık gibi görüyor ama otomobilin içinde binlerce parça var. Her parçanın muntazam çalışması lazım. Yani bu binlerce parçanın şu kadarı çalışsa da bir tanesi çalışmasa olmuyor. Bir yerde bir elektrik ko-

pukluğu olsa araba alışmıyor. Bir benzin sűzgeci tıkanrsa araba alışmıyor. Ateřlemede bir kusur olsa araba gitmiyor vesaire.

Demek ki çok řeyler var. Yani vűcudumuzda bir anda olan çok řeyler var. Aslında hepsi nimet. űnkű gűzel oluyor bitiyor. Gűzel olmasa řey olacak. İnsanın nimetleri çok.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz bir duasında dua ederken buyurmuş ki:

Allahűmme innâ nes'elűke tamâme'n-ni'meti. "Nimetin tamamını istiyorum senden." *Ve devâme'l-âfiyeti.* "Afiyetimin devamını istiyorum." diye buyurmuř.

şimdi burada bu hadîs-i şerîfte buyuruyor ki Efendimiz:

"Nimetin tamamındandır, yani nimetin asıl tamamlığı, nerede tamamlanacak bu nimetler, sonsuz nimetler?"

Duhűlü'l-cenneti. "Cennete girmek." *Ve'l-fevzű mine'n-nâr.* "Cehennemden paçayı kurtarmak."

űnkű sen řu anda rahatsın ama daha bitmedi. Daha hesaplařma bitmedi.

Şu anda rahatız, sonra ne olacak?

Öldü adam, bitti mi işi?

Bitmedi. Dünya hayatı bitti ama daha âhirette hesabı var.

Yani eğer bir insan dünyada krallar gibi yaşamışsa, yani böyle bir eli yağda bir eli balda, altında mercedesler, yatlar köşkler, paralar pullar; çok güzel yaşamışsa bir insan, âhirette cehenneme gidecekse, kâfirse, cehennemlikse demek ki şu kadarcık bir nimet dünyada tattı ama sonra ebedî âhirette cayır cayır yanacak. O zaman nimet çok az bir şey, küçücük bir şey. Ama mü'min, *hüm fihâ hâlidûn*, cennette ebediyyen kalacak. Ebedî hayat.

Ebedî hayatı nasıl anlatabiliriz?

Yani bir damla suyu düşün, bir de okyanusları düşün.

Okyanuslarda kaç damla su vardır?

İkisini mukayese edebilir miyiz?

Edemeyiz.

Dünya ile âhîret bu kadar bile değildir. Yani âhîret sonsuz olduğu için dünya hiçtir,

okyanuslarla bile anlatılamaz. Sonsuz hayat olduğu için.

O halde insanın dünyada biraz nimete sahip olması ama âhirette azaba uğraması azıcık bir nimettir, yani nimetin tamamı değildir. Ama bir insan âhirette cehennemi geçiyor da, cennete giriyor da ebediyyen yani bitmez tükenmez bir şekilde sonsuz saadete eriyorsa tamam, bu adam cennetlik, hep cennette kalacak; o zaman işte nimetin tamamı bu. Bütün nimetler çünkü, bütün güzellikler cennette mevcut. Asıl nimetin tamamı bizim cennete girmemizdir. Cehennemden paçayı kurtarıp cennete girmemizdir. Onun için dualarımızda Allah'ın bizi cehennemden korumasını, cehenneme atmamasını yakmamasını, cennetine lütfuyla keremiyle bizi dahil etmesini istiyoruz.

Tabi istemek, herkes ister de iyiliği, iyi olan şeyleri, bir de cennete giriş için şartlar var, cehenneme düşmeye sebep olacak işler var. Adam öldürürsen cehenneme gireceksin, bildiriyor Kur'ân-ı Kerîm. Yani adam öldürmemen lazım. Mü'min olmazsa, kâfir ise bir insan cehenneme girecek. Çünkü kâfirin cen-

nete girmesi imkânsız, mutlaka cehenneme girecek diye bildiriyor. Cennete girmenin şartı mü'min olmak diye bildiriyor. O bakımdan cenneti istiyorsa bir insan cennete götürecektir işleri de yapmaya çalışmalı. Cehennemi istemiyorsa cehenneme düşecek işlerden de kendisini geriye çekmeli.

d. Allah Her İsteyeni Cennetine Koyar

Peygamber Efendimiz bir gün buyurdu ki:

“Her isteyen Allah cennete sokacak. Her kendisine sığınanı da cehennemden koruyacak.”

Dediler ki:

“Ya Resûlallah herkes cenneti ister o zaman, herkes cennete girecek.”

“Yok” dedi. “Allah’a itaat eden cenneti istiyor demektir; Allah’a âsi olan cenneti istemiyor, cehennemi istiyor demektir.” dedi.

Allah’a itaat edilecek.

Allah niye Kur’an’ı indirdi, peygamberi niye gönderdi, peygambere niye Kur’ân-ı Kerîm’i indirdi?

İnsanlara peygamber Allah'ın emirlerini bildirsin diye.

Yani buraya bu elektrikler niye konulmuş, bu kablolar niye çekilmiş, bu kablolar nereye bağlı?

Elektrik merkezine bağlı. Bu elektrikler burayı aydınlatsın diye konulmuş.

[Allah'ın emirlerin] de durumu öyle, yani Allah peygamber göndermiş, kitap indirmiş. İnsanlar peygamberi dinleyecek, kitabı okuyacak. Kitaptaki emirleri tutacak, yasaklardan kaçınacak.

Dinlemiyor!

Demek ki cenneti istemiyor.

Sen kaşınıyor musun? Dayak mı istiyor canın?

“Yoo, dayak istemiyorum ama...”

E yaptığın şeylere devam edersen ensene patlatacağım şimdi bir tane. Yani sen kaşınıyorsun, senin sırtın kaşınıyor galiba? Bir daha yap, bak nasıl şey yaparım.

Mesela diyelim ki çocuk böyle eşiyor eşiyor eşiyor toprağı, senin üstüne fırlatıyor.

Ya ne yapıyorsun sen? Dayak mı istiyorsun?

Yo, istemiyorum.

Dayak istemiyor, keyfi yerinde, oyun oynamak istiyor ama, bir daha yaparsan ensende boza pişireceğim. Ateş yanacak orada, boza pişecek ondan sonra. Yapma demek.

Allah'ın emirleri de öyle. Yani insan cenneti istiyorsa, Allah cennete sokacak ama cenneti istemek demek Allah'ın emirlerini tutmak. İstiyorsan tut Allah'ın emirlerini, gir cennete. Yolu, şartları belli, yöntemi, usulü belli.

“E ben onları yapmam.”

O zaman buyur, cehennem diye de bir yer var.

Onları yapmazsan, Allah'ın emrini tutmazsan Allah sana yalvaracak mı?

Sen mi yalvaracaksın Allah'a yoksa Allah mı sana yalvaracak?

Sen mi Allah'a muhtaçsın yoksa Allah mı sana hâşâ muhtaç?

Allah sana muhtaç değil.

Yani şurada yolda giderken gelirken arkadaşlardan bir tanesi bir karıncayı ezmiş filan deseler, vah vah vah filan deseler, ya ne bileyim ben yani bastığımız yerde kim bilir kaç tane karınca ölüyor her gün.

Yani bu söylemeye değer mi?

Yani bizim halimiz ne?

Milyarlarca trilyonlarca varlıktan bir varlığız.

Biz ölsek ne olacak, olsak ne olacak?

Yani Allah'ın bize ihtiyacı yok. Bizi yaratan Allah. Bizim Allah'a sonsuz ihtiyacımız var. Biz yalvarmalıyız, biz çalışmalıyız, biz istemeliyiz, biz gayret göstermeliyiz ki Allah vaat etmiş, mükâfat olarak vereceğini söylüyor, cennetine soksun.

E yapmıyor.

E yapmadığı şeyler iyi şeyler mi?

Yani yapmıyor da iyi bir şey mi yapıyor?

Hayır. Topluma zararlı, aileye zararlı, kendisinin sıhhatine zararlı. Ciğerini parçalayacak, böbreğini bozacak, kafasını şey yapacak.

Mesela adam isteyerek uyuşturucu kullanıyor, faydalı mı bu?

Hocam faydasını bilmem ama çok keyifli. Bir tane çeksen sen de çok hoşuna gider. Hayaller görürsün böyle havalarda uçarsın bilmem ne.

İyi ama bu esrar, bu uyuşturucu kısa bir zaman içinde insanın sinirlerini tahrip ediyor. Sonra bu tımarhaneye atılıyor, zincirlere bağlanıyor, titreye titreye ölüyor genç yaşında. 25 yaşında 30 yaşında veyahut, gazetelerde görüyoruz yere uzanmış üstüne bir gazete kapatmışlar. İşte hayatı mahvoldu. Hayatı mahvoluyor, yani bir anlık bir zevki var ama sonunda hayatı mahvoluyor. Demek ki bunu yapmaması lazım.

Onun için cenneti isteyen cennet için çalışırsa cenneti istiyor demektir, çalışmıyorsa cehennemi istiyor demektir. Bu dünyadaki nimetler hepsi güzeldir, iyidir, hoştur; tatlılar, baklavalar, börekler, meyveler, manzara, hava, su, dünyanın manzaralı yerleri... Hawaii Adaları, bilmem orada böyle insan gittiği zaman turistlere çiçeklerden çelenkler takıyorlarmış. Dans oluyormuş bilmem ne oluyor-

muş. Kotralar güzelmiş, kumsallar şahaneymiş, sular billur gibiymiş vesaire filan. İyi güzel ama dünya hayatı fani.

Bizim hocamız bir şiir okurdu;

Fâni dünya hoştur ammâ âkîbet mevt olmasa.

Sonunda ölüm var, sonunda hesap var. Sonunda bu yaptıklarından insan âhirette hesaba çekilecek. Hoş ama hoş değil bir bakıma, yani afyon gibi. Dünya afyon gibi, dünyanın zevkleri veyahut günahlar afyon gibi. Günahlar uyuşturucu gibi, afyon gibi. Yapıyorsun hoş gibi geliyor ama e sonunda uyuşturucu kullananın uğrayacağı âkîbete uğrar gibi cehenneme gidecek.

O halde en akıllı insan kimdir?

Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Akıllı insan kendisine hâkim olan, iradesini kullanan, âhirete hazırlanandır.”

En ahmak insan kimdir? Ahmak insan kimdir?

“Nefsinin arzuları peşinde kendisini salıverip, keyif ve zevkler eğlenceler peşinde

koşup durup ondan sonra da Allah Gafûru'r-Rahîm'dir diye Allah'tan rahmet bekleyendir.”

O da ahmaktır diyor. Çoğu kimse böyle yapıyor. Söylüyorsun, Allah Gafûru'r-Rahîm'dir diyor, öğrenmiş ilkokulda. Yaz tatilinde babası zorla dayakla camiye götürdüğü zaman öğrenmiş Allah'ın Gafur ve Rahim olduğunu.

“Ya namaz kıl, ibadet et, günahları bırak, bu haltı yeme, bu günahı işleme” diyor-sun;

“Allah affeder, Gafûru'r-Rahîm'dir.”
[diyor.]

Sen görürsün.

Öyle şey olur mu?

Yani Allah'ın emrini tutmazsan cezayı çekersin.

Burada polisin elinden bile kurtulamıyorsun, “Niye kırmızıda geçtin, niye şunu yaptın, niye bunu yaptın...” [diye] yanlış bir şey yaptığın zaman yakalıyor ver bakalım şu kadar kron, basıyor cezayı.

Üçüncü hadîs-i şerîfe geliyoruz.

Bir derslik zamanı geçmeyeceğiz ona göre. Tamam. Teneffüs vakti gelince zili cangur cangur çalacaksınız.

مِنْ حِينَ يَخْرُجُ أَحَدُكُمْ مِنْ مَنْزِلِهِ إِلَى مَسْجِدِهِ، فَرَجُلٌ
تَكْتُبُ لَهُ حَسَنَةً، وَالْأُخْرَى تَمْحُو عَنْهُ سَيِّئَةً.

Min hîni yahrucü ehadüküm min menzilihî ilâ mescidihî fe-riclün ve'l-uhrâ temhû anhu seyyieten.

Ebû Hüreyre *radıyallahu anh'* ten.

Üçüncü hadis de müjdeli bir hadîs-i şerîf ama size değil otomobillere müjde. Size bir şey yok. Çünkü diyor ki Peygamber Efendimiz:

“Bir insanın evinden çıktığı zaman, mes-cide doğru giderken attığı bir adımdan ona bir hasene sevabı yazılır, attığı öteki adımdan onun bir günahı silinir. Böyle adım adım gide gide günahları silinir, sevapları yazılır.”

Sevap ne kadardır?

Sevap çok kıymetli.

Hasene ne kadardır?

Çok kıymetli. Allah bir insanın bir hasenesini kabul ederse cennete sokar. Çok önemli. Bir haseneden insan cennete girebilir.

Her adımına bir hasene verilir, bir günahı silinir diyor.

Niye şaka yaptım ben size bir şey yok arabalara var diye?

Arabaya biniyorsunuz, tekerlek dönüyor, adım atmıyorsunuz diye şaka yaptım ama tabii herhalde onun da bir sevabı vardır. Çünkü netice itibariyle arabayla gelmeye kalksak buralarda artık Türkiye gibi değil. Yoğun yaşam içinde değiliz, camiye hiç gidemeyiz. Arabayla gelmek de sevaptır.

Bir insanın evinde kıldığı namaz, diyelim ki akşam namazını evinde kalmış olsaydı biriniz, biz de burada kıldık camide.

Burası cami oldu ramazandan beri değil mi?

Burası cami.

Burada kıldık, topluca kıldık, cemaatle kıldık.

صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلَاةِ الْفَذِّ بِسَبْعٍ وَعِشْرِينَ
دَرَجَةً. مَا لِكُ حَمِخ م ت د ه ن ح ب ع ن ا ب ن ع م ر .

*Salâtü'l-cemâati tafdulü salâte'l-fezzi
bi-seb'in ve ısrîne deraceten.*

Sağlam hadîs-i şerîf.

“Kişinin topluca kıldığı namaz yalnızca kıldığı namazdan 27 kat daha sevaplı.”

Evde kılandan biz 27 kat daha fazla sevap aldık burada topluca kıldığımız için, muhabbet olduğu için, cemaat olduğu için sevabımız çok oldu. Eğer Cuma namazı kılınan bir büyük camide kılarsa insan namazını, o zaman sevabı 50 misli olur. Temenni ediyorum bir dahaki gelişime Cuma namazı kılınan bir caminiz olur. Bir Kulu Camisi, bir Tavşancalı Camisi. Bir dahaki gelişime inşallah, yakında da geleceğim uzakta da değil, çabuk yapmaya bakın. İnşallah o zaman 50 misli oluyor sevap.

Dördüncü hadîs-i şerîf.

مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ الْمُسْلِمِ فِي الدُّنْيَا الْجَارُ الصَّالِحُ،
وَالْمَنْزِلُ الْوَاسِعُ، وَالْمَرْكَبُ الْهَنِئُءُ.

*Min saâdeti'l-mer'i'l-müslimi fi'd-dünyâ
el-câru's-sâlihu ve'l-menzilü'l-vâsiu ve'l-
merkebü'l-henî'.*

Bu da Ahmed b. Hanbel'de ve diğer kıymetli kaynaklarda olan Abdullah b. Hâris *radıyallahu anh*'ten rivayet edilmiş bir hadîs-i şerîf.

Min saâdeti'l-mer'i'l-müslimi fi'd-dünyâ. “Bu dünyada şunlar bir müslüman kulun saadetinin, mutluluğunun parçalarındandır, mutluluğundandır.”

Bir;

el-Câru's-sâlihu. “İyi bir komşu.”

Sâlih ne demek?

Salah-ı hâl sahibi, hâli, ahlakı, dini diyaneti güzel olan insan demek.

el-Câru's-sâlih. “Salih bir arkadaşının olması, komşusunun olması kişinin bu dünyadaki mutluluğundandır.”

[İki;]

Ve'l-menzilü'l-vâsi'u. “Rahat, geniş bir evinin olması.”

Evi dar değil, sıkışık değil, tepeşik değil. Böyle hani şu kadar kalabalık bir yere sığmışlar filan. Avustralya’da Çinliler bir daire tutuyorlarmış, böyle para vermemek için, kira vermemek için 15-20 kişi kalıyormuş. Paraları biriktiriyorlarmış biriktiriyorlarmış, ondan sonra hemen bir ticarethane açıyorlarmış.

“Kişinin iyi bir komşusu olması, geniş rahat bir evinin olması...”

[Üç;]

Ve'l-merkebü'l-henî'. “İyi bir bineğinin olması kişinin bu dünyadaki mutluluklarından dır.” diyor Efendimiz.

Elhamdülillah, tabi burada evler güzel. Yani buradaki evlerin hepsi geniş sayılır. Çünkü Peygamber Efendimizin odalarının eni bir arşınmış, boyu üç arşınmış. Yani somya kadar demek. Senin küçük oda kadar, daha az. Yani şimdi bizim şeylerimiz çok geniş demek oluyor. Ev geniş. O mutluluk tarafı tamam. Merkep de Arapçada uzun kulaklı demek değil,

merkep binek demek. Mesela gemiye de merkep derler. Biniliyor ya.

Denizde gemiye bindin mi?

Bindim.

Hasan da bindi mi?

Bindi. Hadi o zaman gidelim.

Binmek diyoruz ya. Arapçada geminin adı da merkeptir, deveye de merkep derler. İlle uzun kulaklı olma şartı yok, aa ii demesi şartı yok. Merkep demek binek demek.

Peki ötekisinin adı ne?

Ötekisinin adı himâr.

Arapçada uzun kulaklı filozofun adı himâr.

Peki devenin adı ne?

İbil.

Katırın adı ne?

Ester.

Yani her birinin ayrı adı var ama hepsi binek.

Geminin adı ne?

Fülk.

Fi'l-fülki. "Gemide."

Ama o da merkep, o da merkep, o da merkep, o da merkep. Arapçada böyle.

el-Merkebü'l-henî' ne demek?

"Güzel bir binek" demek.

Araban güzel mi?

Güzel hocam. Volvo marka veya Mitsubishi veya Toyota, şöyle böyle filan neyse yani.

Güzel, tamam. Bu kişinin saadetindedir.

Ben başka bir hadîs-i şerîften hatırlıyorum

"Bir de eşinin iyi bir eş olması."

Yani dünya nimetlerinin en önemli[leri arasında] onu da zikrediyor.

Tabi ev istediği kadar geniş olsun içinde bir eş olmayınca tangur tungur ne yapsın orayı insan?

Asıl mühim olan refîka-yı hayat yani hayat arkadaşıdır. İyi bir eşinin olması, salih bir eşinin olmasıdır.

Burada yok, o sayılmamış, [burada] o kadar şey yapılmış.

Beş olsun diye bir hadis daha okuyayım, bırakacağım. Çünkü ders saati yaklaştı, zil çalacak şimdi. Çalmadan hemen bir tane okuyalım.

e. Kişinin Dünya ve Ahirette Mutluluğunun ve Hüsrânının Alametleri

مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ حُسْنُ الْخُلُقِ، وَمِنْ شَقَاوَتِهِ سُوءُ
الْخُلُقِ.

Min saâdeti'l-mer'i hüsnü'l-huluki ve min şakâvetihî sûü'l-huluk.

“Kişinin dünya ve âhiretteki mutluluğunun alameti güzel huylu olmasıdır. Dünya ve âhirette hüsrana uğramasının, bedbahtlığının, şakîliğinin alameti de kötü huylu olmasıdır.”

Bu biliyorsunuz iyi huyluluk insanı cennete sokar. İyi huydan dolayı insan geceleri sabahlara kadar ibadet etmiş âbidler gibi, gündüzleri akşamlara kadar oruç tutmuş zâhidler

gibi sevap kazanıyor. İyi huyundan. Çok iyi huyluysa durduğu yerden sevap kazanır. Yani senin gelirin olsa, akarın olsa, her gün günlük kazancın diyelim ki on bin kron günlük gelirin olsa, burada oturuyorsun, kronlar akıyor.

Neden?

Adamın hanı, hamamı var, bilmem işyerleri var, kaç tane dükkanı var. Kirası var filan geliyor mesela. Diyelim ki böyle bir şey önüne göz önüne getirelim.

İnsan güzel huyluysa kendisine böyle sevap gelir; tatlı dilinden, güleç yüzünden, iyi niyetinden, merhametinden sevap gelir. Kötü huyluysa da kötü huyundan dolayı beladan belaya uğrar, cezadan cezaya çarptırılır.

Onun için huylarımızı güzelleştirmeliyiz. Çünkü mesela bizim tarikatımızda biz üç şey tavsiye ediyoruz kardeşlerimize:

Bir; ibadetlerini yap, Allah emretmiş. Namaz, oruç, zekât, hac vesaire; ibadetlerini yap. İbadetleri yaparsa sevap kazanacak. Her ibadetin bir sevabı var. Demin söyledik mesele, camide kılınan namaz evde kılınandan 27 kat daha sevaplı. O da sevap ama camideki

daha sevaplı mesela. Bir kere Allah derse günahları dökülüyor mesela. İbadetleri yap. İbadetleri yaparak Allah'ın mükâfatlarına ermek, bir.

İkincisi; günahlardan kaçınmak. İnsan günahlardan kaçındı mı, haramlardan günahlardan sakındı, kaçındı, korundu mu ondan da çok sevap kazanır, çok mükâfat alır. Yapacağı bir günahı kendisini tutar da yapmazsa çok büyük sevap kazanır. Onu da yapması lazım.

Mesela Yusuf *aleyhisselam*'ın macerasını Kur'ân-ı Kerîm anlatıyor. Köle olarak satın alındı, sarayda konakta yaşarken kendisine kötü bir teklif yapılıyor. Fakat o diretiyor, yani kötülüğü yapmıyor. Çok büyük sevap yani kötü bir şeyi yapma imkânı varken insanın kötülüğü yapmaması, kötülükten sakınması çok büyük mükâfat kazandırır. Böyle insanlara Allah evliyalık verir.

Yani günahlardan sakınabilen insanın mükâfatı nedir?

Evliya olur. Sakınamazsa olamaz. Takva ehli olmaktır şartı.

Üçüncü yol... Birisi ibadetleri yapmak, birisi günahlardan kaçınmak. Üçüncü yol; o da güzel huylu olmaktır. Güzel huylu olursa insan cennete girer. Kötü huylu olursa belasını bulur, cezasını çeker. Dünyada âhirette çeşit çeşit zararlara uğrar. Dünyada da uğrar. Kötü huylu bir insan dünyada da rahat etmez.

Bir adam varmış, kötü huyluymuş. Adını söylemeyelim. Tarih kitapları yazıyor, ben de biliyorum ama ad söylemek yok. Adını söylemiyoruz. Ölmüş. Ölmüş gitmiş. Yani herkes ölüyor, fani. Burada devamlı kalan kimse yok ki.

Bir gün ölmüş. Ama hayatındayken çok zulüm yapmış filan da bir gün ölmüş. Şair diyor ki:

Ne kendi eyledi rahat, ne halka verdi huzur

Yıkıldı gitti cihandan, dayansın ehl-i kubûr.

Ne kendisi rahat etti ne de etrafındakilere rahat verdi. Ne huzur verdi ne rahat verdi. Dır dır dır, vır vır vır herkesi rahatsız etti. Kendisi de rahat etmez çünkü. Ekseriyetle

mafya mensubu insanlar gerilimden hasta oluyormuş.

Stres demedim değil mi?

S dedim tuttum hemen kendimi. Yabancı kelime kullanmak yok.

Gerilimden, rûhî gerilimden dolayı hasta oluyormuş. Şeker hastası oluyormuş. Bozuluyor içindeki dengesi, genç yaşta şeker hastası oluyor.

Neden?

Acaba şu köşede mi önüme düşman çıkacak? Şu iki tabancayı hazır edeyim. Tetikleri hazır olsun. Namluya mermi sürülmüş olsun bilmem ne filan. Çifte tabanca, şarjörler bilmem neler. Daima [korku] içinde yaşıyor. Ne olacağı belli olmuyor işte. Bir gün geliyor, takır takır takır gidiyor. Cesur da oluyor düşmanlar. Yani polis molis filan tanıdıkları yok. Gazetelerde okuyoruz.

Geçen gün ne oldu?

Geldi bir yere. “Türkçem” barı mı? Barın ismi “Türkçem.” Öyle bir ad koymuş. Orada birisi şey yapıyordu, filancanın korumasıymış. Yani öyle bir şey. Ondan sonra birisi geldi. O

da bir falanca babanın, mafya liderinin oğ-
luymuş. Geldi, takır takır ,takır takır öldürdü,
kaçtı gitti. Gözleri kara oluyor bunların.

Şimdi bunun gözü kara oluyor ama bu da
korkak. Bu da yarın öbür gün ben de bir yerde
kıstırılıyorum diye ödü patlıyor. Böbreği bozul-
yor, ciğeri bozuluyor, pankreası bozuluyor,
kalbi bozuluyor, kafası bozuluyor, rahat
edemiyor. Çünkü ötekisini öldürdüğü gibi
birisi de gelir bunu öldürür diye şey yapamı-
yor.

*Ne kendisi eyledi rahat, ne halka verdi
huzur.*

Yıkıldı gitti cihandan...

Tabi insan ölünce ayakta duramıyor, küt
diye yıkılıyor. Yıkıldı gitti cihandan. Tabi yıkı-
lınca ortada bırakmıyorlar, kabre koyuyorlar.

Dayansın ehl-i kubûr.

Şimdi oradaki komşuları dayansın.

Bu meretin, mendeburun sıkıntılarından
dünyada biz çektik, şimdi gitti orada [kabir
komşuları dayansın.]

Kabir komşularına zararı olur mu kötü bir insanın?

Olur. Olurmuş. Yani o kabirde azap gördükçe, feryat ettikçe ötekiler onu duyarmış, rahatsız olurlarmış.

Onun için müslüman kabri ayrıdır, yahudi maşatı ayrıdır, ermeni mezarlığı ayrıdır, bilmem ne ayrıdır. Türkiye’de ayrıydı eskiden, sonradan Cumhuriyet devrinde asrî mezarlık çıkardılar. Ya mezarlığın asrîsi olur mu? Toprağı kazıyorsun, adamı gömüyorsun. “Bunun asrîsi ne oluyor, yani bunun lükslüğü, asrîliği, modernliği ne oluyor?” diye ben düşünürdüm eskiden. Mezarlığın asrîsi nasıl oluyor? Ne oluyor, kravat mı takıyor? Mezarlığın asrîliğinden ne oluyor yani? Grant tuvalet mi giyiyorlar? Kefen yerine redingot mu giydireyorlar? Ne yapıyorlar asrîsi? Sonradan jeton tıngır diye düştü aşağıya. Sonradan anladım, meğer yahudisi, rumu, ermenisi hepsi bir yerde harman olduğundan asrîymiş. Bu asrîlik değil ki. Bu müslümana zulüm. Yazık müslümana. Ötekisi kabirde azabı görecek boyuna, bangır bangır bağırarak, yanındaki kabirdeki müslüman rahatsız olacak. Onun için yani iyi

insanların yanında insan böyle iyi yere gömülmeli. Böyle iyi insanların olduğu yere gömülmeye gayret etmeli. Allah bize hayırlı uzun ömür versin. Hüsn-i hâtime nasip etsin. Cennetlik bir kul olarak göçmeyi nasip etsin. İyi kabir komşuları, arkadaşları nasip etsin. Kabrimizi cennet bahçesi eylesin. Kabirden kalktığımız zaman bizi Allahu Teâlâ hazretleri Peygamber Efendimizin yanında livâü'l-hamdinin altında peygamberle, sıddıklarla, şehitlerle, salihlerle beraber haşreylesin. Mahşer günü olduğu zaman arş-ı âlânın gölgesinde gölgelendirsin. Hesaba çekmeden, terletmeden, üzmeden, *lâ havfün aleyhim ve lâ hüm yahzenûn* diye bahsettiği şekilde korku yok, üzüntü yok, sevinçli sevinçli sıratı yıldırım gibi geçip cennete varanlardan, ebedî saadete erenlerden eylesin.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

4 Muharrem 1418 / 11.05.1997

İsveç

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

